

NDC: Wat gaat er mis in het politieke bedrijf?

Elfde Nederlands-Duitse Conferentie

Achtergrond - 11 november 2010

Het politieke bedrijf in Duitsland is anders dan in Nederland, maar overeenkomsten zijn er ook: Kiezers in beide landen binden zich minder dan vroeger aan een partij en scharen zich sneller achter een nieuw geluid, politici zoeken daar een antwoord op. De rol van de media verandert in beide landen. Om van elkaars kennis en denkbeelden te leren kwamen politici, wetenschappers, journalisten en studenten deze week bijeen op de Nederlands-Duitse Conferentie in Den Haag.

Het thema van de 11e Nederlands-Duitse conferentie was 'Democratie op drift'. In workshops werden fenomenen als 'de zwevende kiezer', 'de leegloop bij politieke partijen', 'de relatie tussen media en politiek' en 'coalitievorming nieuwe stijl' onderzocht. Onder meer oud-minister Joris Voorhoeve en de prominente Duitse politicoloog Karl-Rudolf Korte gaven een inleiding op het thema.

Integratieprobleem

In Duitsland is integratie een van de grote thema's op het moment, de publieke opinie vraagt van de politiek om dit onderwerp niet te negeren maar bespreekbaar te maken. In Nederland heeft dit proces zich al een aantal jaren geleden afgespeeld. Reden voor FAZ-journalist en Nederland-watcher Andreas Ross om te verzuchten: "De partijen hebben na Pim Fortuyn toch alles besproken? Dat heeft niet geholpen." De onvrede is niet afgenomen in Nederland door veel over integratieproblemen te praten, houdt Ross zijn lezers voor.

In Duitsland zijn in het verleden veel Nederlandse ontwikkelingen gezien als een succesverhaal, iets waar Duitsers wat van konden leren. Het veelkleurige medialandschap, de multiculturele samenleving, het grote-steden-beleid. Maar sinds de moorden op Pim Fortuyn en Theo van Gogh en nu met de populistische Geert Wilders in het centrum van de macht moeten veel Duitsers hun beeld van Nederland bijstellen.

Zowel in Duitsland als in Nederland wordt veel nagedacht en onderzocht over wat

er nou toch misgaat in de relatie tussen burger en politiek. In beide landen is een grote onvrede over het politieke establishment. Op de conferentie werden veel factoren genoemd; media vervormen het beeld op de werkelijkheid, politici bieden alleen nog verpakking en geen inhoud, het kortetermijndenken regeert, maatschappelijke problemen zijn genegeerd. Maar hoe nu verder, daar bleek geen eenduidig antwoord op te geven. Wat vooral duidelijk werd is dat de landen in hetzelfde schuitje zitten.

De Nederlands-Duitse Conferenties vinden hun oorsprong in een gezamenlijk initiatief uit 1994 van de toenmalige ministers van Buitenlandse Zaken, dr. Klaus Kinkel en prof. dr. Pieter Kooijmans. Zij vinden jaarlijks afwisselend in Duitsland en in Nederland plaats. De organisatie van deze elfde conferentie was in handen van het Duitsland Instituut Amsterdam.

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel:

<https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/3003/ndc-wat-gaat-er-mis-in-het-politieke-bedrijf>